

CARLOS SORETO
[ORG]

**ANNOTATIONES AL MARGINE DEL
«SANCTE LIBRO»**

HOMAGE A KAREL WILGENHOF

A
SCRIBARTE
2010

**ANNOTATIONES AL MARGINE DEL
«SANCTE LIBRO»**

HOMAGE A KAREL WILGENHOF

*Organisation, edition, e commentarios
per Carlos Soreto*

SCRIBARTE
2010

Titulo: Annotationes al margine del «sancte libro»: Homage a Karel Wilgenhof

Edition, organisation, e commentarios: Carlos Soreto

Anno de publication: 2010 (Scribarte 04.04)

Photographia: Christina Breinstrup

PREFACIO

*Joseffa: Proque le homine deberea,
si ille poteva, viver sin errores?*

K. Wilgenhof

In 1997 Karel Wilgenhof publicava *Qualque observationes lexical pro usatores de Interlingua e in particular del Interlingua-English Dictionary de IALA*, ubi ille cita le parolas de Alexander Gode re le directo e le deber que on ha pro contribuir al melioration del IED nam «... omne detalios del structura de interlingua pote esser re-examine in le lumine del factos intra le sphaera del Romania, e si le conclusiones que on obtene assi non es identic con le conclusiones formulate in le manuales fundamental de interlingua, on ha non solmente le directo sed le deber de facer se audite.» (*Qualque...*, p. 4, e «Manifesto de Interlingua», in *Discussiones de Interlingua*, p. 48).

Le IED es le petra angular del lexicographia de interlingua, lo que per un latere es un cosa positive, ma per altere altere, si on non lo «studia» con un senso critic illo pote esser perniciose pro le proprie cognoscimento del lingua. Pro isto, le lectura de Karel Wilgenhof re le IED es un travaglio fundamental pro arrivar a un grande melioration del dictionario base de tote le altere dictionarios e vocabularios publicate post 1951. On dice que errar es human e isto es un cosa al qual nemo escappa. Totevia, post haber valide rationes pro non facer lo esserea positive pro le evolution de interlingua que nos accepta ille rationes (del «plus profunde experto del vocabulario de IED», in le parolas de prof. Ingvar Stenström) e comencia a emendar lo que es mal in le «sancte libro» (como diceva alicuno) – assi que le personas qui vole studiar/apprender interlingua non sia ante errores «gratuite», le quales in nil beneficia interlingua e su divulgation. Como diceva A. Pope: errar es human; admitter nostre errores es un signal de honestitate.

On dice sovente que le IED es un documento historic. Ok! Ma pro le personas qui non vole «toccar» lo il ha semper le si-appellate «errata» e notas al pede del pagina, que son optime medios pedagogic pro e emendar e explicar lo que es incorrecte. Como scribeva Antero de Figueiredo: «le errores son profitabile quando illos nos educa».

Io spera sincermente que iste contribution (i.e., le divulgation del observationes de Karel Wilgenhof) aperira un nove era pro le veniente obras lexicographic e/o litterari in interlingua e que lor autores reflecte super isto proque, per paraphrasar A. Lincoln, le repetition non face ver un cosa que es erronee... Certo que il ha cosas super le quales on pote(ra) disaccordar, ma...

Al fin, mi regratiamentos a Thomas Breinstrup pro le invio del photographia e de altere materiales que io consultava pro le elaboration de iste annotationes.

Carlos Soreto, 2010-04-04

Abbreviationes e signos

+ (in le listas) - ambe formas acceptate

> - derivation

< - provenientia

(sh) - [ʃ] (francese, anglese, e germano *shunt*; portugese *chá* e *xá*; similar al sanscrito *Śiva*)

A, An - anglese

Adj, adj - adjectivo

attrib - attributivo

Cf., cf. - confronta

DEU - Dizionario Enciclopedico Universale

DFI - Dictionnaire Français-Interlingua

DIN - Dizionario Interlingua-Nederlandese

DNG - Dizionario de nomines geographic in Interlingua

E, Es - espaniol

f. - folio

ff. - folios

F, Fr - francese

G, Ge - Germano

I, It - italiano

IED - Interlingua-English Dictionary

IG - Interlingua Grammar

L - latino

NM - Notas Mixte

num - numeral

p. - pagina

P, Pt - portugese

PDLI - Piccolo Dizionario della Lingua Italiana

pp. - paginas

r. - *recto*

R - russo

Sub, sub - substantivo

Subm, subm - substantivo masculin

v. - *verso*

ARGUMENTATION

1) *In principio erat alphabetum*

Le duo obras fundamental de interlingua non furni ulle alphabeto phonetic, benque in ambes on ha indicationes pro le sonos del 26 litteras que constitue le alphabeto latin actual – le mesme que on usa in interlingua. Plus tarde, in un essayo plus detaliate, nos va proponer le creation de un carta phonetic pro plenar iste lacuna. Per ora le studio comparative del alphabetos del principal linguas fonte de interlingua (tote le nomines del litteras son transcripte in lor proprie lingua) e, al mesme tempore, un essayo pro definir un typologia del nomines de ille litteras in interlingua.

	Italiano	Espaniol	Portugese	Francese	Anglese	Germano	ia
A	a	a	á	a	a	a	a
B	bi	be	bê	bé	bee	be	be
C	ci	ce	cê	cé	cee	ce	ce
D	di	de	dê	dé	dee	de	de
E	e	e	é	eu	e	e	e
F	effe	efe	efe	effe	ef	ef	ef
G	gi	ge	guê	gé	gee	ge	ge
H	acca	hache	agá	ache	(h)aitch	ha	hasha
I	i	i	i	i	i	i	i
J	i lunga	jota	jota	ji	jay	jot	jota
K	cappa	ka	capa	ka	kay	ka	ka
L	elle	ele	ele	elle	el	el	el
M	emme	eme	eme	emme	em	em	em
N	enne	ene	ene	enne	en	en	en
O	o	o	ó	o	o	o	o
P	pi	pe	pê	pé	pee	pe	pe
Q	cu	cu	quê	cu	cue	ku	ku
R	erre	erre	erre	erre	ar	er	er
S	esse	ese	esse	esse	ess	es	es
T	ti	te	tê	té	tee	te	te
U	u	u	u	u	u	u	u
V	vu	uve	vê	vé	vee	vau	ve
W	vu doppia	uve doble	duplo vê	double vé	double-u	we	duple v
X	ics	equis	xis	ixe	eks	iks	iks
Y	ipilon	i griega	ípsilon	i grec	wy(e)	ypilon	ipilon ¹
Z	zeta	zeta	zê	zède	zed	zet	zeta ²

Nota: il importa que nos non confunde le nomine del litteras con le potential sonos (phonemas) que illos pote(ra) haber in le parlar. Per exemplo, le nomine del graphema (littera) <c> es «ce» [se] benque il pote(ra) esser pronunciate per exemplo, e secundo le casos: [k] (in *casa*), [s] o optionalmente [ts] (in *celo e/o cinema*), etc. Vide a iste proposito IED, p. lii e IG, p. 4. Io non es de accordo con prof. Ingvar Stenström – e le majoritate de autores – quando ille arriva al conclusion que le valor «c + a, o, u = [k], ante e, i, y [ts]» (*Interlinguistica e interlingua*, p. 26) nam, i.a., in anglese e/o arabe, solmente pro citar duo del plus parlate linguas actual, le affricata [ts] non existe.

¹ O «i grec», denomination que on trova in quasi omne linguas fonte.

² K. Wilgenhof e alteres tamben lo denomina «zed» ma io non trova supporto pro isto.

2) Un lapidari exemplar

Karel Wilgenhof in le pagina 5 del obra *supracitate* presenta un lista de adjectivos que se termina in **-ari** in le IED, ma que secundo su opinion deberea terminar se in **-ar**. Io non va presentar hic le lista – illos son omnes includite in le Tabella I –, ma solmente exponer le argumentos (que prof. Piet Cleij trova valide, al minus in 80% del casos!) pro un tal emendation. Ecce le fundamentos de Karel Wilgenhof (le sublineamentos son mie):

In Interlingua il ha le adjectivos **auxiliar, capillar, exemplar, maxillar, medullar, papillar** de que le termination **-ar** es supportate per italian *-are*, espaniol/portugese *-ar*, francese *-aire* e anglese *-ary*. Il ha tamben le adjectivos **axillar, bacillar, ciliar, epistolar, intercalat, mamillar, pupillar, tutelar** con precisemente le mesme supportato, sed probabilemente istos es presentate in le IED con le termination **-ari**. Le ration pro iste differentia es non traciabile e ergo nos debe concluder que le distinction es solmente arbitrari.

In le caso de **alveolar, bascular, jubilar, nuclear** le termination **-ari** in le IED es indicate per nulle lingua fonte.

Per scriber **bascular** e **tumular** con **-ari** como in le IED (solmente *tumulario* in espaniol) iste duo esserea rar exceptiones inter le 120 adjectivos in **-ular**, inter le quales se trova per exemplo **consular, particular, popular, regular, singular, triangular**.

In le §139 de *Interlingua, a Grammar* de Gode e Blair nos lege que le suffixo **-ar** pro adjectivos es un variante de **-al** e es a preferer con substantivos que contine **l**; per exemplo **bussola** > **bussolar**. Probabilemente «que contine **l**» debe hic esser comprehendite como «in que **l** es le ultime consonante». Le substantivos *glacie, globo, latere, lege* contine **l**, sed le adjectivos appare non con **-ar** e es *glacial, global, lateral, legal*.

Un simple regula general es: Le suffixo **-ar** es attachate a radices que se termina in **l**. Forsan on va a vices confunder **-ar** e **-ari**. In qual casos se deriva adjectivos in **-ar** e in qual casos in **-ari**? Le responsa pote esser simple: Adjectivos que se termina in **-lari** non existe. Si il se tracta del question «**-lar** o **-lari**», il ha solmente adjectivos in **-lar** (con forsan le sol exception *hospitalari*).

Le hic supra toccate dubita pote se extender a **-liar** o **-liari**. Le concernite adjectivos se divide in duo gruppos dependente del termination del parolas de que illos son derivate: **-lia/-lio** o **-le**.

Naturalmente le termination **-ar** se mantene in adjectivos composite p. ex.: *unifamiliar, preliminar, bilinear, plenilunar, thermonuclear*.

Del 25 vocabulos listate in le pagina 6 de *Qualque...* prof. Piet Cleij solmente grapha tres de illos con **-ari**: *epistolar, intercalat, e parcellar*. Certemente que ille ha (su) rationes pro facer lo... quando ille tamben scribe *domiciliari, milliari, sigillari* (non includite in le lista de K. Wilgenhof).

3) Libertate o obligatorietate?

Le problema hic es saper quando on debe usar correctemente le suffixo **-itate**, o **-tate** un vice que in alicun casos le prime de illos es accurtate a **-tate**.

Le sequente tabellas e textos son retirate ab le antea citate obra.

IED	italiano	espaniol	portugese	francese	anglese
beltate	beltà	beldad	beldade	beauté	beauty
libertate	libertà	libertad	liberdade	liberté	liberty
paupertate	povertà	pobreza	pobreza	pauvreté	poverty
pubertate	pubertà	pubertad	puberdade	puberté	puberty
ubertate	ubertà	---	uberdade	uberté	uberty

Il pare justificabile admitter iste accurtation in interlingua etiam in le sequente parolas.

interlingua	italiano	espaniol	portugese	francese	anglese
bontate	bontà	bondad	bondade	bonté	(bounty)
crueltate	crudeltà	crueldad	crueldade	cruauté	cruelty
loyaltate	lealtà	lealtad	lealdade	loyauté	loyalty
royaltate	regalità	realad	realeza	royauté	royalty

Problematic sembla le question: Qual substantivo se deriva de *estranie*? Le linguas fonte ha formas diverse: It *estranietá*, Es *estrañeza*, Pt *estranheza*, Fr *étrangeté*, An *strangeness*.

Le sequente exemplos indica a un solution del problema.

anxie > anxietate	nimie > nimietate	sobrie > sobrietate
ebrie > ebrietate	pie > pietate	socio > societate
medie > medietate	proprie > proprietate	varie > varietate
nescie > nescietate	serie > serietate	

Ergo: **estranie > estranietate***

In le caso de *solidari* le IED ha preferite imitar Fr *solidarité*, An *solidarity* super It *solidarietà*, Es *solidariedad*, Pt *solidariedade* sed le sequente vocabulos in le IED son in favor del secunde maniera.

arbitrari > arbitrietate	notori > notorietate
contrari > contrarrietate	precari > precarrietate

Ergo: **solidari > solidarrietate**

Prof. Piet Cleij non ha un position ben definite re in iste question: ille optava per un latere pro le formas accurtate *bontate*, *crueltate*, e per le altere latere pro *loyaltate*. In le casos sequente (*estranietate/estranietate*, e *solidarrietate/solidarrietate*) ille ancora un vice es dividite inter *estranietate*, e *solidarrietate*. In plus, le ultime edition del DFI ha un alteration morphologic (*sedentaritate* – in mi opinion mal) relativemente al secunde edition ubi es(seva) graphate *sedentari(e)tate*.

Le linguas italian e espaniol forni qualque altere exemplos:

interlingua	italiano	espaniol
obligatorietate	obbligatorietà	obligatoriedad
provisorietate	provisorietà	provisoriedad
transitorietate	transitorietà	transitoriedad
voluntarietate	volontarietà	voluntariedad

* Vide: A. Gode, *Discusiones de Interlingua*, al fin del capitulo «Interlingua».

4) Numerose -osis

Iste question sembla (plus) pacific; hic prof. Piet Cleij seque le graphia de 21 vocabulos in un lista de 22 (solmente in gnose ille non appare le secunde option).

Le justification pro parolas haber un duple forma orthographic con le mutation del termination **-ose** a **-osis** es le sequente, secundo Wilgenhof:

Le IED ha acceptate

- le vocabulos *adiposis, chlorosis, cyanosis, hematosi, necrosis, neurosis, phagocytosis, pollinosis, prognosis, psittacosis, sclerosi, scrofulosis, silicosis, steatosis, trichinosis, tuberculosis* como formationes con le suffixo **-osis** de *adipe, chloro, cyano, hem-, necro-, neuron, phagocyto, polline, progno-, psittaco, sclero-, scrofula, silice, stear, trichina, tuberculo*;
- le substantivos *hypnose, metamorphose, narcose, osmose, psychose*, como parolas autonome, i.e. non derivate;
- le substantivo *diagnose* como un derivation de *diagno-* (= *dia + gno-*);
- le parolas *apothosis* e *thrombosis* como vocabulos non derivate.

Le situation es un pauco confundente.

Apud alicun parolas con **-osis** il ha etiam *adipose, chlorose, sclerose, scrofulose, trichinose, tuberculose*, sed istos son **adjectivos** derivate con le suffixo **-ose**.

Proque in le IED esseva facite un distinction inter substantivos con **-osis** e illos con **-ose** nos non sape. Il es obvie que le linguas fonte non o quasi non cognosce ille differentia. Si un sol termination (suffixo) in interlingua es preferibile, allora **-osis** pare recommendabile, proque le parolas con **-osis** ha le termination originalmente grec³ e illos es a reguardar como le prototypos de interlingua, nam il es imaginabile que le german e francese **-ose** e le italian **-osi** (vide le tabella) se ha reduce ab **-osis**, sed non que **-osis** se ha disveloppate ab **-ose** o **-osi**. Anglese e espaniol se tene a **-osis**. Duo altere linguas fonte non toto resisteva a ille suffixo; in germano se trova *Ichtyose, Lordose, Skoliose, Stenose*, sed etiam iste mesme substantivos con **-osis**, e in francese il ha *myosis, phimosis, pollinosis, pyrosis*. Non sustene omne isto etiam le adoption de *diagnosis* (como *gnosis* e *prognosis*), *hypnosis, metamorphosis, narcosis, osmosis, psychosis*?

Il non es vermente credibile que interlingua derivarea **substantivos** *fibrose, pediculose, scoliose, varicose, virose* ab *fibra, pediculo, scolio, varice, virus*. Ille parolas con **-ose** jam se trova in interlingua como **adjectivos**, e le substantivos es *fibrosis, scoliosis*, etc. Le regular adjectivos de parolas in **-osis** es formate con le suffixo **-otic**, p.ex. *antibiotic, hypnotic, narcotic, neurotic, psychotic*.

³ Le antique greco jam monstra *apothosis, narkosis, nekrosis, skolios, thrombosis*.

5) Le agonia del agon -e

Il sembla que tote le mundo es de accordo in iste puncto.

In le IED es indicate post le parola **hexagono** que le accento tonic cade super **a**, durante que iste indication manca post altere vocabulos in **-gono**. On pote conjicer que in le caso de **hexagono** il se tracta de un lapso.

Il merita totevia attention (1) que in le linguas italian, espaniol, portugese le correspondentemente parolas se termina in **-gono**, con le accento ante isto e (2) que ille parolas es e substantivos e adjectivos in espaniol, portugese e francese.

Si on accepta que in interlingua le parolas debe esser conforme a illos in le linguas fonte, isto implica – proque in interlingua le adjectivos son neutre – que istos ha le forma **-gone** con le congruente accentuation. Allora nos ha le sequente adjectivos e substantivos, omnes con le accento super le vocal que precede **-gone/-gono**:

trigone	-	trigono	heptagone	-	heptagono	hendecagone	-	hendecagono
tetragone	-	tetragono	octagone	-	octagono	dodecagone	-	dodecagono
pentagone	-	pentagono	enneagone	-	enneagono	pentadecagone	-	pentadecagono
hexagone	-	hexagono	decagone	-	decagono	polygone	-	polygono

Como adjectivos il ha etiam le serie *trigonal, tetragonal, pentagonal, etc.*

6) Prohibite prohiber

Post varie considerationes on arriva al conclusion que le verbos in le IED *exhibir, inhibir, prohibir, e redhibir* debe esser scribite **exhiber, inhiber, prohiber, e redhiber**.

Nulle dubita hic (pro interessatos in le fundamento vide *Qualque...*, p. 10).

7) Stanley Mulaik «distacha» le nodo gordian

In februario 1962 Sr. Stanley A. Mulaik (Salt Lake City, S.U.A.) me scribeva:
«De interesse a vos essera le facto que *attaccar* como *junger* es un error in le IED. Dr. Gode ha re-examine le etymologia de iste parola e ha discoperite que iste standardisation esseva incorrecte. Le forma correcte es *attachar*, con un parola in le francese ancian como le base del prototypo, *attachier* = *a* + *tache* (un clavo) + *er* (-ar). Iste parola ha entrate anglese con le normannos. Le italianos ha obtenite lo in alcun maniera similar.»

Il es clar que le correction *attachar* trahe con se etiam le verbos *distachar* e *reattachar* con lor derivationes *attachabile, attachmento, distachamento, reattachamento*. Intertanto Cleij e Stenström ha adoptate *attachar* e *distachar* in lor dictionarios e Breinstrup insereva *attachar* in le sue.

Es il superflue remarcar que **ch** in le verbo debe pronunciar se como anglese **sh**?
Confronta Fr *attacher, An to attach*.

Hodie die tote le mundo es de accordo con le pertinente observation facite per prof. Stanley Mulaik in le initio del decade 60 del seculo passate.

Assi: *attaccabile* [k]; *attaccante* [k]; *attaccar* [k]; *attaccator* [k]; *attacco* [k], etc.
attachabile [ʃ]; *attachmento* [ʃ]; *attachar* [ʃ]; *attaché* [a'taʃe], etc.

LISTA ALPHABETIC DEL VOCABULOS EMENDATE

Tabella I

IED	emendation	remarcas
abbordabile	abordabile	
abbordage	abordage	Del I <i>abbordare</i> ; E/P <i>abordar</i> ; F <i>aborder</i> < a(d) + bord + er ¹
abbordar	abordar	
Adrianopolis	Adrianopole	Conforme a <i>acropole</i> , <i>metropole</i> , <i>Neapole</i> , <i>necropole</i> , <i>Persepole</i> , <i>Tripole</i> . I -poli ; E -polis ; P -pólis ; A, F, P -pole
aer	aere	I <i>aere</i> ; E <i>aire</i> ; P <i>ar</i> ; A, F <i>air</i> (vide IED: camera, freno)
aleutic	aleutian	I <i>aleutino</i> ; E <i>aleutiano</i> ; F <i>aléoutien</i> ; A <i>Aleutian</i>
algerian	+ algerin	I, E <i>algerino</i> ; A <i>Algerine</i> (specialmente historic)
aloda	alauda	I <i>allauda</i> ; E/P, L <i>alauda</i> ; cf. F <i>alaudidés</i>
alveolari	alveolar	Vide p. 8
ambassador	ambassador	I <i>ambasciatore</i> ; E <i>embajador</i> ; A <i>ambassador</i> ; F <i>ambassadeur</i>
ante-heri	anteheri	Super iste «polemic» question vide NM f. 88 (08.1996)
appetive	appetitive	I <i>appetitivo</i> ; E/P <i>apetitivo</i> ; P <i>apetitoso</i> ; A <i>appetitive</i>
Atlantida	Atlantide	Como <i>Antarctide</i> , <i>Cypride</i> , <i>Iride</i> , <i>Hellade</i> , <i>Pallade</i> ; L <i>Atlantis</i> , <i>-tidis</i> ; cf. etiam <i>apside</i> , <i>arachide</i> , <i>egide</i> , <i>ephemeride</i> , <i>pyxide</i>
attaccabile	attachabile (sh)	
attaccamento	attachamento (sh)	Ab un littera de Stanley Mulaik ²
attaccar	attachar (sh)	
axillari	axillar	
bacillari	bacillar	
balnear	balneari	
bascolari	bascular	Vide p. 8
bavare/bavarese	bavarese	I <i>bavarese</i> , <i>bavarico</i> ; E/P <i>bávaro</i> ; F <i>bavarois</i> ; A <i>Bavarian</i> ; G <i>bayrisch</i>
Belgica	+ Belgio	I <i>Belgio</i> ; E/P <i>Bélgica</i> ; F <i>Belgique</i> ; A <i>Belgium</i> ; G <i>Belgien</i> ; R <i>Belgija</i>
boheme/-mie	bohemian	E <i>bohemiano</i> , <i>bohemio</i> ; P <i>boémio</i> ; F <i>bohémien</i> ; A <i>Bohemian</i>
bohemio	bohemiano	E <i>bohemio</i> ; P <i>boémio</i> ; F <i>bohémien</i> ; A <i>Bohemian</i>
bonitate	bontate	Vide pp. 9-10
Bosporo	Bosphoro	I <i>Bosforo</i> ; E/P <i>Bósforo</i> ; F <i>Bosphore</i> ; A, G <i>Bosporus</i> ³
cancere ⁴	cancer	I <i>canhero</i> ; E, F, A <i>cancer</i> ; P <i>câncer</i>
Carole Magne	Carolo Magne	I <i>Carlo</i> ; E/P <i>Carlos</i> < L <i>Carolus</i>
ciliari	ciliar	Vide p. 8
Columbia	Colombia	I, E, A <i>Colombia</i> ; P <i>Colômbia</i> ; F <i>Colombie</i> ; G <i>Kolumbien</i>
columbian	colombian	I, E/P <i>colombiano</i> ; F <i>Colombien</i> ; A <i>Colombian</i>
commenciante	comenciante	Cf. <i>comenciar</i> , <i>comenciamiento</i>
cruelitate	crueltate	Vide pp. 9-10
dan/danese	danese	I <i>danese</i> ; E <i>danés</i> ; F <i>danois</i> ; A <i>Danish</i> ; G <i>dänisch</i>

¹ Orthographia correcte in le ultime (quarte) edition del DFI (2010). In plus, dr. Piet Cleij addeva ibi le nove vocabulo *abordo*.

² Vide p. 11 (7).

³ Manca in le DFI.

⁴ Le DFI seque le IED.

IED	emendation	remarcas
dece-cinque	quincede	<p>Tote formas presente in le DFI.</p> <p><i>Le autores del IED e del IG ha preferite introducir un altere serie de parolas pro 11 ... 16, a saper: dece-un, dece-duo, dece-tres, dece-quatro, dece-cinque e dece-sex. Istos non se basa super formas similar in le linguas fonte. Un ration pro iste deviation del principio de selection de parolas in interlingua illes non mentionava. (p. 23)⁵</i></p> <p>Karel Wilgenhof scribeva longemente super le numerales in interlingua. Pro saper plus vide <i>Qualque...</i>, pp. 13-16 e NM f. 5 (01.1989); f. 7 (02.1989); f. 13v. (01.1991); e f. 76v. (10.1995), e tamben GI, pp. 30-33.</p>
dece-duo	duodece	
dece-none	decimonone	
dece-novesime	+ decimonone	
dece-octesime	+ decimoctave	
dece-prime	undecimesime, undecime, decimoprime	
dece-quarte	decimoquarte	
dece-quatro	quattordece	
dece-quinte	decimoquinte	
dece-secunde	duodecesime, duodecime, decimosecunde	
dece-septime	dece-septesime, decimoseptime	
dece-sex	sedece	
dece-septe	decimosepte	
dece-tertie	decimotertie	
dece-tres	tredecce	
dece-un	undece	
diagnose	+ diagnosis	Vide p. 10
diagnostico	diagnostica	<i>diagnostico</i> : le homine qui face diagnosticas
dispare ⁶	+ dispar	I <i>dispari</i> ; E/P <i>díspar</i> ; cf. <i>impar(e)</i>
distaccamento	distachamento (sh)	Vide p. 11 (7)
distaccar	distachar (sh)	
divorcio ⁷	divortio	I <i>divorzio</i> ; F, A <i>divorce</i> ; P <i>divórcio</i> ; F <i>divortialité</i> ; L <i>divortium</i>
Dunkirken	Dunkerque	I, E, F <i>Dunkerque</i> ; P <i>Dunquerque</i> ; A <i>Dunkirk</i> ; G <i>Dünkirchen</i>
epistolari ⁸	epistolar	Vide p. 8
Equator (stato)	Ecuador	I, E, A <i>Ecuador</i> ; cf. IED, p. 126
estrانيتate	estrانيتate	Vide pp. 9-10
exhibir	exhiber	Vide p. 11 (6)
extortion	extorsion	I <i>estorsione</i> ; E <i>extorsión</i> ; P <i>extorsão</i> ; F <i>extorsion</i> ; A <i>extortion</i>
finnese	+ finlandese	I <i>finlandese</i> ; E <i>finlandés</i> ; P <i>finlandês, finês, fino</i> ; F <i>finlandais</i>
garnition	guarnition	I <i>guarnigione</i> ; E <i>guarnición</i> ; P <i>guarnição</i> ; F <i>garrison</i> ; A <i>garrison</i>
Genua	+ Genova ⁹	I, E <i>Genova</i> ; P <i>Génova</i> ; F <i>Genes</i> ; A <i>Genoa</i> ; G, L <i>Genua</i>
genuese	+ genovese ¹⁰	I <i>genovese</i> ; E <i>genoés</i> ; P <i>genovês</i> ; F <i>génois</i> ; A <i>Genoese</i>
Hawai	Hawaii	I, E, F, A <i>Hawaii</i>
hexagon	hexagone	Vide p. 11 (5)
hospicio	hospitio	I <i>ospizio</i> ; P <i>hospício</i> ; F, A <i>hospice</i> ; L <i>hospitio</i>
hybrida (adj)	hybride	I <i>ibrida/ibrido</i> ; E/P <i>híbrida/híbrido</i>
hybrida (sub)	hybrido	I <i>ibrido</i> ; E/P <i>híbrido</i>
hypnose	+ hypnosis	Vide p. 10

⁵ Le active personas qui parla interlingua seque (hic) le terminologia del IED.

⁶ Le DFI seque le IED.

⁷ Idem.

⁸ Idem.

⁹ Solmente *Genova* in le DFI.

¹⁰ Solmente *genovese* in le DFI.

IED	emendation	remarcas
impare	+ impar ¹¹	I <i>impare</i> ; E <i>impar</i> ; P <i>ímpar</i> ; F <i>impair</i>
inhibir	inhiber	Vide p. 11 (6)
intercalari	intercalar	Vide p. 8
israelita	+ israeli	E <i>israeli</i> ; P <i>israelita</i> ; A, G <i>Israeli</i>
	+ israelian	I, P <i>israeliano</i> ; F <i>israélien</i>
jubilari	jubilare	Vide p. 8
leontiasse	leontiasis	Piet Cleij in le DIN grapha «leontiasis»
lette/ letton	(adj) ¹² letton	I <i>lettone</i> ; E <i>letón</i> ; P <i>letão</i> , <i>lético</i> , <i>letónio</i> , <i>letónico</i> ; F <i>letton</i> , <i>lettique</i> ; A <i>Lettish</i> , <i>Lettic</i> ; G <i>lettisch</i>
	(sub) ¹³	I <i>lettone</i> ; E <i>letón</i> ; P <i>letão</i> , <i>lético</i> , <i>letónio</i> , <i>letónico</i> ; F <i>letton</i> , <i>lette</i> ; A <i>Lett</i> ; G <i>Lette</i>
loyalitate	loyaltate	Vide pp. 9-10
mallette	malletto	Secundo le traduction in le IED es iste parola un substantivo
mamillari	mamillar	Vide p. 8
metamorphose	+ metamorphosis	Vide p. 10
narcese	+ narcosis	
neapolita (adj) ¹⁴	napolitan	I <i>napoletano</i> ; E/P <i>napolitano</i> ; F <i>napolitain</i> ; A <i>Napolitan</i>
Nipon	Nippon	I, F, A, G <i>Nippon</i>
nove (num)	+ novem	Per exemplo «le nove casas que on vide...» es ambivalente...
nucleari	nuclear	Vide p. 8
numidian	numidic	I, E <i>numidico</i> ; F <i>numidique</i> ; A <i>Numidian</i>
octagon	octagone	Vide p. 11 (5)
orphano (attrib)	orphane	I <i>orfana</i> / <i>orfano</i> ; E <i>huérfana</i> / <i>huérfano</i> (adj); P <i>órfã/o</i>
orphano (sub)	orphano ¹⁵	(Subm) I <i>orfano</i> ; E <i>huérfano</i> ; P <i>órfão</i>
parcellari	parcellar	Vide p. 8
pauc a pauc	pauc a pauc	Hic <i>pauc</i> es un substantivo ¹⁶
pentagon	pentagone	Vide p. 11 (5)
polygon	polygone	
prohibir	prohiber	
prussiano/prusso	prussiano	I <i>prussiano</i> ; E <i>prusiano</i> ; P <i>prussiano</i> , <i>prusso</i> ; F <i>prussien</i> ; A <i>Prussian</i> ; G <i>Preusse</i>
psychose	+ psychosis	Vide p. 10
pupillari	pupillar	Vide p. 8
quaresime	quadregesime	I <i>quadregesimo</i> ; E <i>cuadregésimo</i> ; P <i>quadregésimo</i>
reattaccar	reattachar (sh)	Vide p. 11 (7)
regalitate ¹⁷	+ royaltate	Vide pp. 9-10
rhetian/rhetic	rhetic	I <i>retico</i> ; E/P <i>rético</i> ; F <i>rhétique</i> ; A <i>Rhaetic</i>

¹¹ Cf. *par*, *dispar*.

¹² Le DFI seque le IED.

¹³ Idem.

¹⁴ K. Wilgenhof scribe in su DNG (1994) «Napoli (Neapole)» (*sic*) con le correspondente adjectivo «napolitan»; nonobstante, duo annos plus tarde, ille opta pro un sol forma «Neapole» (NM, f. 85r., 05.1996) e in le travalio que nos examina ora ille non face ulle referentia a illo. Ma il es evidente que le forma correcte pro le urbe italian es «Napoli», como grapha dr. Piet Cleij. De hic «napolitan» e non «neapolitan».

¹⁵ Iste non es un ver correction e illo es hic solamente pro que nos vide le differentia *orphane vs. orphano*.

¹⁶ Cf. *passo a passo*, *corpore a corpore*, *facie a facie*; cf. *in pauc*, preposition ante adjectivo, como in *in general*, *in grande*, *in particular*, *in van*.

¹⁷ Le DFI seque le IED; le vocabulo alternative manca in le DFI, tamen ibi es le adjectivos «royal» e «regal».

IED	emendation	remarcas
Romania	Rumania	I <i>Romania</i> ¹⁸ ; E, A <i>Rumania</i> ; P <i>Roméniá</i> ; F <i>Roumanie</i> ; A <i>Romania, Roumania</i> ; G <i>Rumänien</i> ; R <i>Rumynija</i>
romanian ¹⁹	ruman	I <i>romano, rumano</i> ²⁰ ; E <i>rumano</i> ; P <i>romeno</i> ; F <i>roumain</i> ; A <i>Romanian, Roumanian, Rumanian</i> ; G <i>rumänisch</i> ; R <i>rumynskij</i> ²¹
satisfacente	satisfaciente	Vide IG §93 Note; cf. cale- , mal- , rube- , <i>stupefaciente</i>
septagesime	septuagesime	I <i>settuagesimo</i> ; E/P <i>septuagésimo</i>
Sibiria	Siberia	I, E, A <i>Siberia</i> ; P <i>Sibéria</i> ; F <i>Sibérie</i> ; G <i>Sibirien</i> ; R <i>Sibir</i> ¹
sibirian	siberian	I, E/P <i>siberiano</i> ; F <i>sibérián</i> ; A <i>Siberian</i> ; I <i>sibirico</i> ; G <i>sibirisch</i>
sibiric		
solidaritate ²²	solidariedade	Vide pp. 9-10
superciliari	superciliar	Vide p. 8
Sveda	Svedia	I <i>Svezia</i> ; E <i>Suecia</i> , P <i>Suécia</i> ; F <i>Suède</i> ; A <i>Sweden</i> ; G <i>Schweden</i>
svede (adj)	svedese	I <i>svedese</i> ; E/P <i>sueco</i> ; F <i>suédois</i>
svedo (sub)		
		A <i>Swedish</i> ; G <i>schwedisch</i>
		A <i>Swede</i> ; G <i>Schwede</i>
Switza	Suissa	I <i>Svizzera</i> ; E <i>Suiza</i> ; P <i>Suíça</i> ; F <i>Suisse</i> ; A <i>Switzerland</i> ; G <i>Schweiz</i>
switze	suisse	I <i>svizzero</i> ; E <i>suizo</i> ; P <i>suíço</i> ; F <i>suisse</i> ; A <i>Swiss</i>
switzo	suisso	
		G <i>schweizerisch</i>
		G <i>Schweizer</i>
tetragon	tetragone	Vide p. 11 (5)
Tibre	Tibere	L <i>Tiberis</i> ; I <i>Tevere</i> ; E <i>Tiber</i> ; F, P <i>Tibre</i> ; A, G <i>Tiber</i>
Tokio	Tokyo	I <i>Tokyo, Tokio</i> ; E, F, A, G <i>Tokyo</i> ; P <i>Tóquio</i>
trentin	+ tridentin	I, E <i>tridentino</i> ; P <i>tridentino, trentino</i> ; F <i>tridentin</i> ; A <i>Tridentine</i> ; G <i>tridentinisch</i>
tumulari	tumular	Vide p. 8
tutelari	tutelar	
un pauc de	un pouco de	Cf. nota 16
vomir	vomer	Vide NM f. 4v. (12.1988)
Wilno	Vilna, Vilnius	I, E <i>Vilna</i> ; I, E/P <i>Vilnius</i> ; F <i>Vilnious</i> ; A <i>Vilnyous, Vilnius</i> ; G <i>Wilna, Wilnius</i>

¹⁸ Karel Wilgenhof se ha equivocate hic per includer tamben le vocabulo *Rumania*. Isto es, sin dubita, un *lapsus* viste que in NM (f. 92v., 12.1996) ille presenta un lista comparative del parola «Romania» in le septe linguas fonte de interlingua ubi manca ille termino.

¹⁹ Le origine del parola "romanian" es sin dubita le latin "romanus". Ecce pro que io considera que serea un grave error le adoption del nomine "Rumania". Isto contrariara semper le lectores, le quales legera ubique in le mundo "le delegation de Romania", "made in Romania" etc., e nunquam "le delegation de Rumania"...

Toma Macovei, in *Heraldo de Interlingua*, No. 33/1987.

²⁰ Le DEU ha solmente «romano» e le derivate rumenite: «ambra di Rumenia (*sic*), di colore bruno o bruno-giallastro, spesso fluorescente». Totevia, in le PDLI «romeno» es synonymo de «rumeno», como appare in le *verso* del folio 92 – nunquam «ruman» e/o «rumano».

²¹ In f. 92v. de NM.

²² Le DFI seque le IED.

VOCABULOS IN LE IED, DEL QUALES NON ES INDICATE LE CORRECTE ACCENTUATION TONIC

Tabella II

Parolas que non ha le debite accentuation.

amen	colon	Lombardja	prolepsis
ammoniac	commoda	lotteria	referendum
ammoniaco	crater	macula	ridiculo
anemone	crepusculo	majuscula	sabbato
apostrofo	cyclamino	medium	saxophono
articulo	decagono	mercantia	scafol
atele	dodecagono	mesocephalo	syllipsis
Atlantide	equivoc	minuscula	tabernaculo
bascula	furunculo	Morpheo	tabu
betula	grossula	Normandja	telephono
Bosphoro	harmonium	octagono	tetragono
² calculo	heptagono	osmium	toxicologia
cancer	hierodulo	paprika	trenchea
capsula	Hungaria	-pathia	Turchia
carbunculo	Iride	pelliceria	utopia
cauchu (o: cauchuc)	iridium	pentagono	varicocele
cerebro	Iris	pergola	velodromo
character	judeo	phanerogamo	vilayet
cinema	lavandula	pirateria	xylophono
coagulo	leontiasis	poligono	zirconium

Super le accentuation de parolas in -ia

(extrahite ab *Notas Mixte*, folio 65)

In Interlingua il ha un considerable numero de parolas que se termina in **-ia**. Inter illos il ha parolas con le accentu super le vocal ante le ultime consonante e altere parolas in que le **i** in le termination es accentuate. Assi nos ha: *campania* e *compania*; *ceremonia* e *hegemonia*; *fritoria* e *factoria*; *primitia* e *primatia*; *colophonía* e *telephonia*, *symphonia*; *comedia*, *tragedia* e *orthopedia*; *vergonia* e *cosmogonia*; *audacia*, *efficacia* e *malacia*, *pharmacia*; *ardesia*, *ecclesia*, *magnesia* e *burgesia*, *cortesia*, *heresia*.

Es il possibile indicar certe regulas pro le correcte o recommendabile accentuation de iste gruppo de parolas? Le responsa pote esser considerate como affirmative, in un certe senso. Un parte substantial del concernite parolas es formate ab elementos de origine grec e nos pote distinguer in multe tal formationes duo elementos de que le secunde se repete in altere formationes.

Exemplos in le sequente paginas.

-archia	anarchia	hierarchia	monarchia
-cratia	aristocratia	democratia	technocratia
-demia	endemia	epidemia	pandemia
-doxia	heterodoxia	orthodoxia	paradoxia
-esthesia	anesthesia	cinesthesia	paresthesia
-gamia	cryptogamia	endogamia	polygamia
-gonia	cosmogonia	geogonia	theogonia
-graphia	bibliographia	photographia	telegraphia
-lalia	dyslalia	echolalia	glossolalia
-lepsia	epilepsia	catalepsia	narcolepsia
-logia	etymologia	ideologia	psychologia
-mania	anglomania	bibliomania	kleptomania
-metria	phonometria	planimetria	symmetria
-nomia	astronomia	autonomia	economia
-odia	melodia	parodia	rhapsodia
-onymia	anonymia	synonymia	toponymia
-pathia	apathia	sympathia	telepathia
-phonia	cacophonia	symphonia	telephonia
-scopia	dactyloscopia	gastroscopia	spectroscopia
-urgia	chirurgia	dramaturgia	metallurgia

Le existentia de plure compositos con le mesme secunde elemento in **-ia** es in quasi omne casos un indication pro le accentuation **-i̇a**.

Exceptiones: ALBUMINURIA, DYSURIA, GLYCOSURIA, HEMATURIA, PHOSPHATURIA, POLYURIA. *Vindemia* que non es un derivation grec como *epidemia* e *pandemia*. ACRIMONIA, CEREMONIA, PARSIMONIA origina ab latino; HARMONIA, HEGEMONIA, PNEUMONIA origina ab greco e istos non es compositos con un secunde elemento.

Le possibilitates formal con ille elementos grec es per exemplo demonstrate hic:

	-graphia	-logia	-metria
bio-	biographia	biologia	biometria
geo-	geographia	geologia	geometria
hydro-	hydrographia	hydrologia	hydrometria

Il ha decenas de elementos grec con le accento super i del termination **-ia** e que, cata un, se trova in plure formationes. Ecce:

-agogia	-emia	-latria	-odia	-philia	-tomia
-algia	-ergia	-lepsia	-onymia	-phobia	-ectomia
-andria	-esthesia	-logia	-ophthalmia	-phonia	-tonia
-anthropia	-gamia	-machia	-opia	-phrenia	-trophia
-archia	-genia	-mania	-opsia	-plastia	-tropia
-cephalia	-gnomia	-mantia	-pathia	-plegia	-typia
-chimia	-gonia	-meria	-pedia	-rrhagia	-urgia
-cratia	-graphia	-metria	-pepsia	-scopia	
-demia	-gynia	-mnesia	-phagia	-sophia	
-dermia	-iatria	-morphism	-phasia	-therapia	
-doxia	-lalia	-nomia	-phemia	-thermia	

Le 'grecitate' de multe tal formationes e de altere parolas de origine grec (con le termination **-ia**) es recognoscibile per le presentia in illos del digrammas **ch, ph, rh, th, eu** o per le prefixos **auto-, dys-, homo-, macro-, micro-, poly-, sym-**. Per exemplo: *melancholia, hypochondria, asphyxia, diphteria, rhinalgia, euphemia, euphoria, eucharistia, autonomia, dyslexia, homonymia, microscopia, phantasia, polymeria, phrenesia, symmetria*.

Omne tal parolas ha generalmente le accentuation **-ia**.

Exceptiones: BACCHANALIA, BRANCHIA, COCLEARIA, COLOPHONIA, EUPHORBIA, HOLOTHURIA, PHOSPHATURIA, PYTHIA.

Le nomines del vegetates *forsythia* e *fuchsia* esseva derivate ab le nomines de duo botanistas, le anglese William Forsyth (1737-1804) e le bavarese Leonard Fuchs (1501-1566). Igitur illos pertine al gruppo de eponymos *begonia, camellia, dahlia, gardenia, hortensia, magnolia*, que esseva formate secundo nomines de botanistas del passato.

Al fin alicun altere parolas in **-ia**

abbatia	caloria	factoria	jelosia	primatia
acieria	capitania	felonia	litania	sacristia
acrobatia	cappellania	follia	maestria	senioria
agonia	categoria	galeria	magia	sodomia
allegoria	coardia	galliardia	majoria	strategia
amnestia	compania	garantia	malacia	suprematia
angaria	cortesia	gluttonia	maladia	tutoria
anomalia	defia	harmonia	mania	tyrannia
autarkia	diplomatia	hegemonia	pederastia	usura
avaria	discortesia	heresia	pepsia	utopia
bastardia	disharmonia	homilia	poesia	villania
batteria	dynastia	hysteria	policia	zelosia
bizarria	elegia	idiotia	prelatia	
burgesia	energia	ironia	presbytia	

Naturalmente le accentuation de **via** se mantene in **ferrovia, guardavia, tramvia**. Etiam **totevia**.

Nomines proprie:

Elia	Iphigenia	Maria	Sophia
Epiphania	Jeremia	Messia	Turchia
Hungaria	Lombardia	Normandia	Zacharia

=====

Josetta: Que vive le discrepantias in Interlingua!

=====

NM f. 66v. (06.1994)

Que nos retorna ora al emendationes. Verbos mancante, verbos con secunde radice non trovabile in le IED e entratas que manca lor remissiones.

VOCABULOS CELATE

Tabella III

	<i>Vide:</i>		<i>Vide:</i>
armillar	sphera	hernia	strangulate
bissextil	anno	hilarante	gas
boreal	aurora	hydrophile	coton
caduc	mal	obverso	reverso
cocte	terra	pumice	petra
composta	componer Hence:...	ricino	oleo
contraplicate	ligno	sempervirente	sequoia
estranier	legion	estranier	devisa
gordian	nodo	transactar	transiger
gregorian	canto		

VERBOS CON UN SECUNDE RADICE NON MENTIONATE

Tabella IV

adolescer	adult-	faller	fals-
-cender	-cens-	-pler	-plet- (cf. impler)
compler	complet-	poter	poss-
depler	deplet-	repler	replet-
disprovider	disprovist-	retrospic-	retrospect-
expler	explet-	suppler	supplet-
extorquer	extors-/extort-	viver	vit-/vict-

VERBOS MANCANTE CON UN SECUNDE RADICE

Tabella V

absterger	absters-	perfund-	perfus-
affund-	affus-	precinger	precinct-
bisecar	bisect-	reponer	repos-
complanger	complanct-	secluder	seclus-
deterger	deters-	sepel-	sepult-
excerper	excerpt-	-stinguer	-stinct-
maner	mans-	suffund-	suffus-
minger	mict-	-terger	-ters-
occad-	occas-		

CRITIC'ACTION

*Io non ha vergonia de corrigere mi errores e
cambiar mi opiniones proque io non me
vergonia de ratiocinar e apprender.
Alexandre Herculano*

Io ha comenciate a practicar interlingua durante le 18^e Conferentia International tenite a Kirchimbolanden, Germania, in le passate anno. Assi, io non es un experto e le prime critica que potera advenir de mi exposition pote ben esser dirigit a me ipse; io essaya ameliorar mi cognoscentia de interlingua ma il es possibile que il existe varie errores in mi textos (non solmente orthographic ma tamben de stilo)... Dunque, io attende vostre commentarios e/o vostre correctiones.

Nonobstante, io spera poter contribuir pro que le personas qui labora in le creation de dictionarios e altere obras in interlingua habe cognoscentia del valorose travalio facite per Karel Wilgenhof in re le perfectionamento del IED (e del proprie interlingua).

Copia de un parte del folio 96 de *Notas Mixte*.

/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/ NOTAS MIXTE /=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=/=

presentate per K. Wilgenhof - folio novanta-sexesime - junio 1997

Ha nos humor?

Le question esseva unquam un motivo a Alexander Gode pro le sequente reflexion:

On ha notate – e etiam io lo nota, non sin alarma – que multe interlinguistas es completamente disproviste de humor.

Io non sape definir precisamente ille qualitate extraordinari que nos appella humor, sed io es convincite que Deo lo possede.

Humor e ironia non es identic, sed le duo ha multo in commun. Ambes es reservate, intra le regno animal, al homines – ben que non omne homines sape practicar los.

Lo que distingue le homine ab le animal es un certe genere de schizophrenia, vole dicer: le facultate – presente al minus potentialmente, in le homine sed nunquam in le animal – de displicar se a si dicer in duo personas, con le effecto que ille pote ager e simultaneemente vider se ager, que ille pote esser e simultaneemente contemplar se, que ille pote aspirar e simultaneemente iudicar se.

Quando on se vide ager, quando on se contempla e se iudica, il es frequentemente impossibile non subridere. On se trova un pauco o al minus un pauchissimo ridicule.

Nulle animal se trova ridicule. Nulle animal ha le facultate de vider se ager, de contemplar se e iudicar se. Nulle animal ha ironia e humor.

Le germanos ha un expression remarcabile pro describer un certe typo de infructuose serietate: Illes appella lo un serietate animal. Hitler parlava frequentemente in serietate animal

Quando Deo nos riguarda, Ille certo trova nos un pauco ridicule, forsan in consequentia del facto que Ille pote riguardar nos e simultaneemente identificar se con nos.

Io mantene que etiam le humor e le ironia que le homine dirige non verso se mesme sed verso su fratres es de origine divin, proque on non pote reager con ironia e humor in contemplar su fratres si on non possede al minus un grano de amor pro illes, i.e., ille grano de amor sin que on non pote identificar se con illes. Le sarcasmo es un altere cosa.

Tamen, io voleva parlar de nos alteres, le interlinguistas... Nunc io trova a mi sorpresa que io ha jam dicite toto lo que io voleva dicer.

In conclusion: il me pare non necessari esser Deo pro vider que nos es frequentemente plus que un pauco ridicule in nostre serietate animal, mesmo quando nos lo justifica como le serietate del combattente pro un causa gloriose.

BIBLIOGRAPHIA

- BREINSTRUP, Thomas** – Le lexicographo de interlingua ha morite. «Panorama in interlingua». ISSN 0903-2932. N° 3 (maio-junio 2009), p. 9.
- CLEIJ, Piet** – *Dictionario Interlingua-Nederlandese*.
[In linea: <http://interlingua.wikia.com/wiki/Interlingua-Nederlandese/1>].
- – *Dictionnaire Français-Interlingua*. 4^e ed. Bilthoven [Nederland]: Servicio de Libros UMI, 2010.
- CRYSTAL, David** – *A Dictionary of Linguistics and Phonetics*. 4th ed. Oxford [UK]: Blackwell Publishers, 1998. ISBN 0-631-20097-5.
- DE DOMINICIS, Amadeo** – *Fonologia comparata delle principali lingue europee moderne*. 2^e ed. Bologna: CLUEB, 1999. ISBN 88-491-1398-6.
- GODE, Alexander** – *Discussiones de interlingua*. [S.l.: s.n.], [1980].
- IALA** – *Interlingua-English Dictionary*. New York: Storm Publishers, 1951.
- – *Interlingua: A Grammar of the International Language*. 2nd ed. New York: Storm Publishers, 1955.
- IPA** – *Handbook of the International Phonetic Association*. Repr. Cambridge: Cambridge University Press, 2005. ISBN 0-521-63751-1.
- STENSTRÖM, Ingvar; YEAGER, Leland B.** – *Interlinguistica e interlingua*. 2^e ed. rev. [S.l.]: Societate Svedese pro Interlingua, 2009. ISBN 978-91-977066-4-3.
- WILGENHOF, K.[arel]** – *Dictionario de nomines geographic in interlingua*. [S.l.: s.n.], 1994.
- – *Grammatica de interlingua*. 2^e ed. Beekbergen [Nederland]: Servicio de Libros UMI, 1995.
- – *Notas Mixte*. [S.l.: s.n.], 1988-97. – [Conjunto de 101 folios que le autor distribuía in le varie cursos inter un grupo de interessatos].
- – *Qualque observationes lexical pro usatores de Interlingua e in particular del "Interlingua-English Dictionary" de IALA*. Beekbergen [Nederland]: Servicio de Libros UMI, 1997.
-

Thomas Breinstrup, Karel Wilgenhof, Frits Goudkuil, e Elly Engel-van Amersfoort durante le conferentia international de interlingua in Borne, Nederland, in julio 1993.

Le lexicographo de interlingua ha morite

Karel Wilgenhof esseva le secretario general del UMI, quando illo esseva restructurate, e un capacitate lingual de interlingua

NECROLOGIA

Per Thomas Breinstrup

NEDERLAND – Un del linguistas prominente de interlingua, Karel Wilgenhof, ha morite le 4 de maio, 91 annos de etate.

Karel Wilgenhof esseva le secretario general del Union Mundial pro Interlingua desde le restructuramento in 1970 usque a 1982 e es ben cognoscite pro su numerose contributiones linguistic e lingual pro interlingua, i.a. le famose "Grammatica de interlingua" publicate in interlingua, e le "Dictionario Suppletive de Interlingua" que colligeva tote parolas non listate in le "Interlingua-English Dictionary". Ille anque esseva redactor del magazin *Currero*, publicate per le UMI, januario 1985-junio 1987, poco ante que le *Currero* fusionava con *Heraldo de Interlingua*, e le prime edition de *Panorama* appareva in januario 1988.

Desde allora Karel Wilgenhof, qui sempre usava le version interlinguistate de su nomine, Carlo, in su correspondentia, se retirava del prime rangos de interlingua, ma ille continuava su studios lingual, colligente e publicante numerose listas utilissime de vocabulos. Ille publicava su "Notas Mixte", un serie de foliettos irregular super temas lingual e linguistic, ma ille anque esseva le autor de i.a. le "Dictionario de nomines geographic in interlingua", "Un lista de

Karel Wilgenhof al visita in Borne, 1993.

nomines personal in interlingua" e "Le accentuation de parolas in interlingua". Ille anque participava in le 11me conferentia international de interlingua in Borne, Nederland, in 1993.

Karel Wilgenhof esseva sempre preste a adjutar con consilios lingual. Ille assi assisteva al elaboration del "Dictionario de abbreviations" per Thomas Breinstrup e legeva probas de plure libros. Recentemente ille finiva un revision de su "Grammatica de interlingua", que sperabilemente pote esser publicate tosto. Wilgenhof admirava Alexander Gode, le ultime director de recercas de IALA (International Auxiliary Language Association), ante que interlingua esseva publicate in 1951, e publicava un appreciate volumine con articulos per Gode, "Discussiones de Interlingua", e plus tarde traduceva le prefacio del "Interlingua-English Dictionary" in interlingua. Ma ille anque esseva un poeta. Sub le pseudonymo Carolo Salicto, ille publicava poesia pensative in interlingua.

Durante multe annos Karel Wilgenhof viveva in Beverwijk al nord de Amsterdam.

Karel Wilgenhof nasceva le 27 de decembre 1917. Ille esseva sepelite in le crematorio Westerveld, Duin en Kruidbergerweg 2-6.